

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobce: **Ing. K. V.**
bytem X

zastoupený advokátem JUDr. Romanem Buzkem
sídlem Novostrašnická 3386/54, Praha

proti

žalovanému: **Generální ředitel Generálního finančního ředitelství**
sídlem Lazarská 15/7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. 57970/18/7400-40186-050821,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. 57970/18/7400-40186-050821, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradu nákladů řízení částku 19 456 Kč, a to k rukám jeho zástupce JUDr. Romana Buzka, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která byla zdejšímu soudu postoupena usnesením Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 6 Ad 15/2018-54, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalovaný jím zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí ředitele Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 11. 2017, č. j. 129936/17/7421-20290-203584 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým správní orgán I. stupně rozhodl o skončení služebního poměru žalobce uplynutím doby 60 dnů ode dne doručení rozhodnutí podle § 72 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 72 odst. 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění zákona č. 205/2017 Sb. (dále jen „zákon o státní službě“).

Obsah podání účastníků

2. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení uvádí, že z lékařského posudku ze dne 3. 11. 2017 (dále jen „lékařský posudek“), podle kterého pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost, nelze dovodit, že je zdravotně nezpůsobilý k výkonu služby na jakémkoli služebním místě podle § 25 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 34 odst. 1 zákona o státní službě. Žalobce odkazuje na právní úpravu zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění zákona č. 310/2017 Sb. (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“), ze které má vyplývat, že posudkový závěr se vždy vztahuje pouze k výkonu dosavadní služby. Lékařský posudek tedy vylučuje pouze způsobilost pro služební místo odborného rady, neznamená to ale, že žalobce nelze zařadit na jiné systemizované místo v I. nebo II. kategorii podle vyhlášky č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění vyhlášky č. 240/2015 Sb. (dále jen „vyhláška č. 432/2003 Sb.“). Akceptovatelné by bylo zřejmě vyloučení služby u prací zařazených do kategorie III. a IV., kde již dochází k vysokému riziku ohrožení zdraví. Správní orgány proto měly postupovat podle § 61 a § 62 zákona o státní službě. Dále namítá formálně nesprávnou argumentaci správních orgánů odkazem na § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), který nelze v režimu zákona o státní službě analogicky aplikovat. Navrhuje, aby soud vyslovil, že žalovaný je povinen zahájit a vést řízení o převedení podle § 61 zákona o státní službě, případně postupovat podle § 62 a § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě, a aby přitom bylo žalobci poskytnuto zabezpečení podle § 115 téhož zákona.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnuje právní úpravu týkající se kategorizace práce, ze které vyplývá, že služební místa zařazená do I. kategorie rizikovosti práce jsou z pohledu zdravotní způsobilosti nejméně náročná a žádné služební místo s menšími nároky na zdravotní způsobilost neexistuje. Žalobcova argumentace, podle které zdravotní nezpůsobilost pro práci odborného rady zařazenou do I. kategorie, nevylučuje způsobilost pro práci v II. kategorii, je nelogická a v rozporu se systematickou rizikovosti práce. Z lékařského posudku vyplývá, že obsahem výkonu služby žalobce byla práce s počítačem a administrativní činnost. V rámci státní služby neexistují místa, která mají menší nárok na

zdravotní způsobilost než kancelářská práce. Má za to, že § 6 odst. 1 vyhlášky č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče), ve znění vyhlášky č. 436/2017 Sb. (dále jen „vyhláška č. 79/2013 Sb.“), má být vykládán tak, že posudek o zdravotní způsobilosti se nevztahuje pouze na jedno konkrétní služební místo, ale na okruh služebních míst se stejnými podmínkami výkonu služby. Uvádí, že v rámci referentských pozic na finančních úřadech je v zásadě totožný druh a režim výkonu služby (práce s počítačem a administrativní činnost). Proto má žalovaný za to, že závěr lékařského posudku je možné použít k posouzení zdravotní způsobilosti ve vztahu ke všem služebním místům se stejným druhem a režimem výkonu služby. Namítá, že pojem „konkrétní práce“ uvedený ve vyhlášce č. 79/2013 Sb. nelze zaměňovat s pojmem „dosavadní služební místo“. Stejně jako je nutné odlišovat pojem „dosavadní práce“ v § 43 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách a pojem „dosavadní služební místo“. Žalovaný odmítá žalobcův výklad rovněž z toho důvodu, že by tento postup vedl k neefektivním opakovaným lékařským posouzením, například vždy při zařazení nebo převedení státního zaměstnance na jiné služební místo. Žalovaný připouští, že zákoník práce není subsidiárním předpisem k zákonu o státní službě. Na druhou stranu je zřejmé, že ani služební úřad jako zaměstnavatel nemůže připustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce. V tomto případě tedy považuje za analogickou aplikaci za vhodnou a žádoucí.

4. Žalobce v replice uvádí, že nelze nahlížet na jednotlivé druhy práce jen optikou zařazení do kategorie prací. Odborný rada vykonává nejen práci na počítači a administrativní úkony, ale provádí také šetření u daňových subjektů, vyhodnocování kontrolních zjištění a další odbornou práci, se kterou je spojena odpovědnost. Podle žalobce naopak právní úprava pojmy konkrétní práce a dosavadní práce používá ve smyslu dosavadního služebního místa podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě a dosavadní služby podle § 62 odst. 2 písm. a) téhož zákona [správně § 61 odst. 2 písm. a), pozn. soudu]. Dále namítá, že argumentace žalovaného v napadeném rozhodnutí byla překvapivá, čímž došlo k porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce nesplňuje předpoklad zdravotní způsobilosti pro žádné služební místo, zatímco žalovaný uvedl, že podle lékařského posudku žalobce pozbyl způsobilosti k výkonu služby v I. kategorii.
5. Na repliku reagoval žalovaný duplikou, ve které uvádí, že odborný rada je pouze služební označení podle § 7 zákona o státní službě, nereflektuje, jaký druh a režim práce je na služebním místě vykonáván či jaké jsou na něj kladeny nároky. Žalovaný odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 26. 2. 2019, č. j. 59 A 111/2017-36, ze kterého má vyplývat, že podstatné není posouzení jednotlivých služebních označení, ale skutečně vykonávaných činností na konkrétních místech. Při ztrátě zdravotní způsobilosti na určitém místě, na kterém je vykonávána primárně duševní práce jako v případě referenta finanční správy, není pro úvahy nad možností převedení na jiné místo zásadní otázkou stupeň odbornosti, resp. služební označení, ale skutečně vykonávané činnosti. K přiblížení této úvahy nabídl žalovaný analogii se zdravotní způsobilostí soudců, kdy platí, že soudce musí být shledán zdravotně nezpůsobilým pro výkon funkce bez ohledu na to, na jakém úseku soudu nebo stupni v soudní soustavě

vykonává práci. Opakuje, že žalobcova argumentace, podle kteréby byl zdravotně způsobilý pro práci zařazenou do II. kategorie, je nevhodná. V rámci státní služby je primárním kritériem, které může vést k zařazení služebního místa do vyšší kategorie rizikovitosti práce, zejména psychická zátěž. V odvolání žalobce uvedl, že jeho onemocnění je psychického charakteru. Lze tedy jen stěží uvažovat o tom, že by byl způsobilý pro práci v II. kategorii se zvýšenými stresovými riziky, pokud není způsobilý ani pro práci v I. kategorii. Závěrem žalovaný odkazuje na rozsudky Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 7. 2020, č. j. 15 Ad 6/2019-70, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 8. 2020, č. j. 31 Af 42/2018-81, podle kterých je žalovanému v obdobných případech vytýkáno, že z důkazů ve správním řízení nevyplývá, že by státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby na všech služebních místech v rámci státní služby, a není tak na místě skončení služebního poměru. Uvádí, že však nemá další možnosti získání důkazních prostředků ve správním řízení, pročez navrhuje soudu provést důkaz znaleckým posudkem. V případě procesního neúspěchu žádá soud, aby se věnoval otázce správného postupu tak, aby bylo možné konstatovat, že převedení na jiné služební místo z důvodu ztráty zdravotní způsobilosti není možné.

6. Na dupliku reagoval žalobce triplikou, ve které trvá na dosavadní argumentaci. Uvádí, že se v posuzovaném případě jedná o analogickou situaci jako v rozsudcích, na které odkazuje žalovaný a soud by je měl následovat. Žalobce nesouhlasí s návrhem důkazu znaleckým posudkem, jelikož zjišťovat zdravotní stav zpětně je problematické. V tomto případě nadto nejsou předmětem sporu odborné závěry posudku, ale jeho správné právní posouzení.

Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce byl přijat do služebního poměru ke dni 26. 10. 2015. Služba byla vykonávána na Finančním úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „služební úřad“), Oddělení kontrolní III, Odbor kontrolní, Sekce Územní pracoviště v Mladé Boleslavi, s výkonem služby v oboru služby Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění, se služebním označením odborný rada. Byl mu určen mj. zvláštní příplatek podle § 6 nařízení č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení č. 304/2014 Sb.“), a to vzhledem k tomu, že vykonával správní činnost, která je zařazena do skupiny III – služba se značnou mírou neuropsychické zátěže a práce se zvýšeným rizikem ohrožení života nebo zdraví. V souvislosti s dlouhodobou pracovní neschopností žalobce od 1. 11. 2016 do 13. 10. 2017 bylo vedeno dne 5. 10. 2017 ústní jednání za účelem projednání vhodnosti žalobcova služebního místa. Ve správním spisu je založen posudek o invaliditě lékaře posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 9. 2017, podle kterého je žalobce invalidní ve II. stupni s poklesem pracovní schopnosti o 50 %, s datem vzniku invalidity ke dni 2. 8. 2017, přičemž rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 4c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Dále je ve spise založeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 10. 2017 o přiznání invalidního důchodu žalobci pro invaliditu II. stupně. Dne 27. 10. 2017 byl žalobce podroben mimořádné lékařské prohlídce za účelem

posouzení zdravotní způsobilosti k výkonu služby. Na žádost žalobce byl vystaven nový lékařský posudek dne 3. 11. 2017, který obsahuje závěr, že žalobce (zařazený na služební místo odborného rady, druh a režim výkonu služby „práce s PC - administrativní činnost“, v kategorii I) pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu služby pro obecné onemocnění. Dne 6. 11. 2017 bylo vydáno oznámení o vzniku jiné překážky ve službě na straně služebního úřadu a oznámení o zahájení řízení o skončení služebního poměru a výzva k možnosti uplatnění práv účastníka řízení, na které reagoval žalobce podáním dne 14. 11. 2017.

8. Dne 30. 11. 2017 vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, kterým rozhodl o skončení služebního poměru žalobce uplynutím doby 60 dnů ode dne doručení rozhodnutí. V odůvodnění uvedl, že vzhledem k závěrům lékařského posudku, podle kterého žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu služby, nesplňuje předpoklad zdravotní způsobilosti potřebné k výkonu služby podle § 25 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 34 odst. 1 zákona o státní službě, a to na žádném služebním místě. Jelikož není příčinou onemocnění způsobené služebním úrazem, nemocí z povolání nebo ohrožením touto nemocí, rozhodl správní orgán I. stupně v souladu s § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě o skončení služebního poměru, v důsledku čehož nevzniká žalobci právo na převedení na jiné služební místo podle § 61 odst. 2 písm. a) zákona o státní službě, resp. zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě ani nárok na výplatu odbytného podle § 72 odst. 2 zákona o státní službě. Správní orgán I. stupně rovněž konstatoval, že prověřoval možnost zařadit žalobce na jiná volná místa, přičemž bral v potaz kvalifikaci, odbornost, schopnosti, zkušenosti i zdravotní stav a dospěl k závěru, že nedisponuje a ani v budoucnu nebude disponovat vhodným služebním místem, jelikož takové místo ani neexistuje. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, přičemž odvolací námitky jsou v zásadě totožné s námitkami uvedenými v žalobě.
9. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění zrekapituloval průběh dosavadního správního řízení a uvedl, že z lékařského posudku, který splňuje všechny náležitosti podle zákona o specifických zdravotních službách, je jasně patrné, že žalobce pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby v I. kategorii prací podle zákona o ochraně veřejného zdraví a vyhlášky č. 432/2003 Sb. Nelze tudíž uvažovat o převedení žalobce na jiné služební místo v kategorii I a ani v jiných kategoriích s vyšší rizikovostí práce, jelikož by tím zaměstnavatel porušil povinnost podle § 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. Neexistuje služební místo ve služebním úřadě, kde odvolatel doposud vykonával službu, ani v žádném jiném služebním úřadě, které by bylo z pohledu nároků na zdravotní způsobilost méně náročné, než služební místo zařazené v kategorii I. rizikovosti práce. Pokud žalobce nesplňuje jeden z předpokladů výkonu služby podle § 25 odst. 1 písm. f) zákona o státní službě, který je nutné splňovat po celou dobu výkonu služby podle § 35 odst. 1 zákona o státní službě a současně není možné jeho převedení na jiné vhodné služební místo, nezbývá než služební poměr ukončit podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání

řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného [§ 75 odst. 1 s. ř. s.]. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.].

11. Soud o žalobě rozhodl bez jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Posouzení žaloby

12. Podle § 25 odst. 1 písm. f) zákona o státní službě platí, že „[ž]adatel o přijetí do služebního poměru musí mít potřebnou zdravotní způsobilost.“
13. Podle § 34 odst. 1 zákona o státní službě platí, že „[p]ředpoklady uvedené v § 25 odst. 1 musí státní zaměstnanec splňovat po celou dobu výkonu služby; služebnímu úřadu je povinen bez zbytečného odkladu oznámit, že tyto předpoklady přestal splňovat.“
14. Podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě platí, že „[s]lužební orgán rozhodne o skončení služebního poměru, nesplňuje-li státní zaměstnanec bez zavinění služebního úřadu jiný předpoklad potřebný k výkonu služby.“
15. Podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě platí, že „[s]tátní zaměstnanec se převede na jiné služební místo, nemůže-li vykonávat službu na dosavadním služebním místě ze zdravotních důvodů.“ Podle odstavce 2 písm. a) tohoto ustanovení platí, že „[p]odle odstavce 1 písm. a) se převede státní zaměstnanec na služební místo, na kterém je služba pro něj vhodná, jestliže pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu na základě lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy dlouhodobě způsobilost vykonávat dosavadní službu nebo ji nesmí konat pro služební úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo ohrožení touto nemocí.“ Podle odstavce 3 tohoto ustanovení platí, že „[d]louhodobé pozbytí způsobilosti vykonávat dosavadní službu podle odstavce 2 písm. a) spočívá ve zdravotním stavu, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti státního zaměstnance významné pro jeho schopnost vykonávat službu, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok.“ Podle odstavce 4 tohoto ustanovení platí, že „[p]ři převedení státního zaměstnance podle odstavce 2 se vedle zdravotních hledisek sleduje, aby služba byla pro něj vhodná též vzhledem k jeho kvalifikaci a schopnostem.“
16. Kategorizace prací z hlediska požadavků na zdravotní způsobilost je zakotvena v § 37 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 225/2017 Sb. (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Dle odstavce 1 tohoto ustanovení platí, že podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví prováděcí právní předpis; hodnocení rizika a minimální ochranná opatření stanoví zvláštní právní předpis. Do kategorie se nezařazují práce prováděné na pracovištích staveb prozatímně užívaných ke zkušebnímu provozu, který nepřekročí jeden rok. Příslušným prováděcím předpisem je vyhláška č. 432/2003 Sb., podle jejíhož § 3 odst. 1 písm. a) se za práce

kategorie první považují práce, při nichž podle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví.

17. Posuzování zdravotní způsobilosti k práci je součástí pracovnělékařských služeb, jejichž legislativním podkladem je zákon o specifických zdravotních službách. Na základě § 42 tohoto zákona je prováděn lékařský posudek o zdravotní způsobilosti nebo o zdravotním stavu příslušného zaměstnance, přičemž případný přezkum tohoto posudku se odehrává na základě § 46 a 47 tohoto zákona.
18. Podstatou sporu je, zda mohl být se žalobcem na základě lékařského posudku ukončen služební poměr z důvodu zdravotní nezpůsobilosti, nebo zda žalobce měl být převeden na jiné služební místo nebo postaven mimo výkon služby. Tato otázka závisí na posouzení lékařského posudku, tedy zda z něj vyplývá nezpůsobilost žalobce vykonávat všechny práce zařazené v I. kategorii prací, nezpůsobilost vykonávat službu obecně, nebo pouze na dosavadním služebním místě.
19. Obdobným případem se zabýval Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku ze dne 20. 1. 2022, č. j. 6 Ads 277/2020-56. Obdobně jako to učinil pro účely skončení služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru v rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 150/2016-28, Nejvyšší správní soud uvedl, že ze „[z]ákona o státní službě vyplývá, že je potřeba odlišovat 1) předpoklad zdravotní způsobilosti pro výkon státní služby (obecně) a 2) předpoklad zdravotní způsobilosti pro výkon dosavadní služby (na určitém služebním místě). Požadavky na zdravotní stav státního zaměstnance mohou být pro různá služební místa různá a při ztrátě zdravotní způsobilosti požadované pro některé služební místo, nemusí bez dalšího dojít k pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu státní služby jako takové.“ Zdůraznil, že z lékařského posudku musí být jednoznačně seznatelný závěr, zda „[p]ozbytí zdravotní způsobilosti se vztahuje k výkonu dosavadní služby na stávajícím služebním místě, nebo zda se vztahuje k výkonu služby obecně. Posudek sám o sobě sice nezakládá zaměstnanci, ani jeho zaměstnavateli žádná práva ani povinnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 225/2016-36), musí však být dostatečně přesvědčivým podkladem pro následný postup služebního orgánu, jinak následné úkony služebního orgánu nemohou v soudním přezkumu obstát. [...] z posudku musí jednoznačně vyplynout, zda závěr o zdravotní způsobilosti se týká zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní službu, nebo zdravotní způsobilosti pro výkon služby obecně. Skutkový závěr o pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon služby obecně služební úřad nesmí fabulovat, nýbrž musí být posudkem zřetelně podložen.“ (zvýraznění doplněno soudem).
20. Nejvyšší správní soud ve shora uvedené věci došel k závěru, že posouzení způsobilosti bylo provedeno pouze ve vztahu k vymezenému dosavadnímu služebnímu zařazení. Jak vyplývá z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 8. 2020, č. j. 31 Af 42/2018-81, který byl Nejvyšším správním soudem v tomto případě přezkoumáván, v žádosti o lékařský posudek bylo uvedeno služební místo *odborného referenta* a jako druh a režim výkonu služby „[p]ráce s PC (administrativní a odborná činnost), jednosměnný režim, kontrolní činnost, občasné práce v terénu, komunikace s daňovými subjekty.“ Posudkový závěr zněl tak, že žalobkyně „[p]ozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost – příčinou dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby/práce je obecné onemocnění.“ Nejvyšší správní soud uvedl, že z toho nelze „[n]ásledně dovozovat, že žalobkyně pozbyla zdravotní způsobilost jak

ke všem uvedeným činnostem charakterizujícím druh a režim výkonu služby, tak i ke každé jednotlivé činnosti zvlášť. Není přitom bez dalšího rozhodné, že všechna systemizovaná místa v rámci Finanční správy České republiky jsou zařazena do I. kategorie ve smyslu § 3 vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 432/2003 Sb., neboť kombinace činností na různých služebních místech, případně rozsahu, v jakém jsou tyto činnosti na různých služebních místech vykonávány, nutně nemusí být totožná, byť jde o služební místa v téže pracovní kategorii.“ (zvýraznění doplněno soudem)

21. V nyní posuzovaném případě je v žádosti o lékařský posudek uvedeno, že se jedná o služební místo *odborného rady*, jako druh a režim výkonu služby byla uvedena „*práce s PC - administrativní činnost v kategorii I*“. Závěr lékařského posudku zní, že žalobce „*pozbýl dlouhodobě zdravotní způsobilost – příčinou dlouhodobého pozbýetí zdravotní způsobilosti k výkonu služby/práce je obecné onemocnění*“ (tedy stejně formulovaný závěr jako ve výše uvedeném případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem). Lékařský posudek neobsahuje žádné bližší údaje ani jakékoli odůvodnění daného závěru. Nebylo tak možné zjistit zdravotní stav žalobce a ověřit, jaké zdravotní komplikace mu brání ve výkonu služby na jeho dosavadním služebním místě, natožpak zda brání případnému přeložení na jiné služební místo. Soud proto dospěl k závěru, že v tomto případě ze žádosti ani lékařského posudku jednoznačně nevyplývá, že by předmětem lékařského posouzení bylo posouzení zdravotní způsobilosti ke všem druhům a režimům výkonu služby, které jsou zařazeny do kategorie I. služby/práce vykonávaných u služebního úřadu. Soud proto nemohl přisvědčit tvrzením žalovaného, že z lékařského posudku vyplývá závěr o ztrátě způsobilosti pro výkon služby zařazených v I. kategorii služby, resp. služby obecně, v důsledku čehož byl s žalobcem ukončen služební poměr.
22. Současně ze správního spisu není zřejmé, že takto definovaná služba (práce s PC, administrativní činnost) je v kategorii I. jediná možná. Ve správním spisu je sice založen seznam služebních míst u služebního úřadu, neobsahuje však přehled všech druhů a režimů výkonu služby, z něhož by bylo možné dovodit, že skutečně všechny mají definovaný druh a režim práce „*práce s PC - administrativní činnost*.“ Naopak lze očekávat, že u služebních úřadů bude možné vykonávat službu i s jinak definovaným druhem a režimem výkonu služby. Na tomto závěru nic nemění ani druh onemocnění žalobce, který je, jak vyplývá ze správního spisu, psychického charakteru. Lze si představit výkon služby, který bude méně stresově a psychicky náročný, než služební místo odborného rady, které může zahrnovat činnosti jako je šetření u daňových subjektů, komunikace s daňovými subjekty, vyhodnocování podkladů a kontrolních zjištění (což pravděpodobně bylo důvodem pro určení zvláštního příplatku podle § 6 nařízení č. 304/2014 Sb., jelikož se jedná o správní činnost zařazenou do skupiny III přílohy 3 tohoto nařízení, se kterou je spojena značná míra neuropsychické zátěže a práce se zvýšeným rizikem ohrožení života nebo zdraví).
23. Z uvedených důvodů proto soud nepřisvědčil závěrům správních orgánů. Na základě skutečností obsažených ve správním spise nelze dojít k jednoznačnému závěru, že by z lékařského posudku vyplývalo, že žalobce pozbýl zdravotní způsobilosti k výkonu služby řazené do I. kategorie prací. Předmětem posouzení bylo pouze zdravotní způsobilost žalobce pro výkon služby definované jako „*práce s PC - administrativní*

činnost“. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu, což představuje vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

24. Nejvyšší správní soud nastínil řešení situace, kdy není lékařský posudek dostatečným podkladem pro rozhodnutí správních orgánů v bodě 57 výše citovaného rozsudku a uvedl, že „[v] případě, že posudek není dostatečný, je v zájmu služebního orgánu, aby lékaři zadali doplnění či zpřesnění závěrů posudku, resp. upřesnil zadání posudku, např. **zpřesněním popisu výkonu dosavadní služby na dosavadním služebním místě, aby měl své případné následné rozhodnutí podložené dostatečnými a korektními podklady a eliminoval riziko, že bude postupovat v rozporu se zákonem.**“ (zvýraznění doplněno soudem). Nejvyšší správní soud se rovněž vyjádřil k tomu, jaký má být postup, pokud není možné převést státního zaměstnance na jiné vhodné služební místo u služebního úřadu, u kterého působil ani u jiného služebního úřadu. Uvedl, že „[z]a předpokladu, že státní zaměstnanec, který **dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost pro výkon dosavadní služby (na určitém služebním místě),** nemůže být převeden na jiné služební místo, protože místo, které by pro něj bylo vhodné, není volné, **služební orgán zařadí takového státního zaměstnance mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců.** Jestliže se vhodné místo během 6 měsíců neuvolní, **teprve pak přichází na řadu propuštění ze služebního poměru.** Z dikce § 62 odst. 1 zákona o státní službě vyplývá, že jde o obligatorní souslednost v postupu.“ (zvýraznění doplněno soudem). Pokud by se jednalo o případ pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon služby obecně, pak je přípustný postup skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě bez předchozího zařazení mimo službu, jelikož to by v takovém případě neplnilo sledovaný účel, protože jiné vhodné místo s ohledem na pozbytí jednoho z předpokladů pro výkon služby neexistuje. Soud však opakuje, že závěr o pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon služby obecně však z lékařského posudku v této věci bez dalšího nevyplývá.
25. Žalobní bod namítající, že byla porušena zásada dvojinstančnosti řízení, jelikož žalovaný změnil argumentaci oproti správnímu orgánu I. stupně, čímž byla žalobci odebrána možnost se odvolat, uplatnil žalobce poprvé až v replice ze dne 26. 11. 2018. Zárodek tohoto žalobního bodu nelze nalézt v žalobě. Ačkoliv byl tento žalobní bod uplatněn po lhůtě pro podání žaloby [§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.], soud se k němu nad rámec nezbytného odůvodnění stručně vyjádří. V prvostupňovém rozhodnutí je uvedeno, že žalobce nesplňuje předpoklad zdravotní způsobilosti pro žádné služební místo. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvádí, že dle lékařského posudku žalobce pozbyl zdravotní způsobilosti k výkonu služby v I. kategorii a vzhledem k tomu, že se jedná o službu zařazenou v nejnižší kategorii rizikovitosti práce, služba ve vyšší kategorii není přípustná. V posuzovaném případě žalovaný pouze rozvinul argumentaci správního orgánu I. stupně v tom smyslu, že pokud není žalobce zdravotně způsobilý k výkonu služby v I. kategorii, není způsobilý k výkonu služby na žádném služebním místě. Nejde však o odchýlení se od právního názoru správního orgánu I. stupně, jak se domnívá žalobce. Žalovaný napadeným rozhodnutím tedy žalobce nikterak nezkrátil na jeho procesních právech.
26. Námitka, že správní orgány nesprávně argumentovaly odkazem na § 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce není důvodná. Zákon o státní službě v § 113 písm. a) výslovně stanoví, že bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby

státních zaměstnanců se řídí § 101 až 108 a 323 zákoníku práce.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Vzhledem k výše uvedenému soud shledal žalobu důvodnou a zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem soudu [§ 78 odst. 5 s. ř. s.].
28. Žalovaným navržený důkaz znaleckým posudkem soud neprovedl pro nadbytečnost, jelikož všechny rozhodné skutečnosti pro posouzení věci byly zjištěny ze správního spisu, jehož obsahem se dokazování neprovádí.
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, tudíž mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který byl v řízení zcela úspěšný, soud přiznal náhradu odpovídající zaplacenému soudnímu poplatku ve výši 3 000 Kč a nákladů souvisejících se zastoupením advokátem ve výši 16 456 Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta za čtyři úkony právní služby v hodnotě 3 100 Kč [příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, repliky a tripliky podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a čtyř paušálních částek jako náhrady hotových výdajů v celkové výši 1 200 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Součet odměny advokáta a náhrady jeho hotových výdajů je dále navýšen o částku 2 856 Kč odpovídající náhradě za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 %, neboť zástupce žalobce je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše náhrady nákladů řízení tedy činí 19 456 Kč. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. března 2022

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu